

การศึกษาเปรียบเทียบเกษตรกรรมทางเลือกกับเกษตรกรรมเชิงเดี่ยว
: ศึกษากรณีเกษตรกรรมบ้านอุดมพัฒนา อ.หนองบัว จ.นครสวรรค์

นายจตุรงค์ บุญยรัตนสุพรรณ

ศูนย์วิทยพัชการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาเศรษฐศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-584-809-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I17150164

A COMPARATIVE STUDY OF ALTERNATIVE AGRICULTURE AND MONOCULTURE :

A CASE STUDY OF UDOM PATTANA VILLAGE, NONGBUA DISTRICT,

NAKHON SAWAN PROVINCE

Mr. Jaturong Boonyarattanasoontorn

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Economics

Department of Economics

Graduate School

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-584-809-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาเปรียบเทียบเกษตรกรรมทางเลือกกับเกษตรกรรมเชิงเดี่ยว :

ศึกษกรณี เกษตรกรบ้านอุดมพัฒนา อ.หนองบัว จ.นครสวรรค์

โดย

นายจตุรงค์ บุญยรัตนสุนทร

ภาควิชา

เศรษฐศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.สุธี ประศาสน์เศรษฐ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็น ส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ฤกษ์สุวรรณ) คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ เศวตนันท์) ประธานกรรมการ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุธี ประศาสน์เศรษฐ) อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.กนกศักดิ์ แก้วเทพ) กรรมการ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรวิทย์ เจริญเลิศ) กรรมการ

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

จตุรงค์ บุญรัตนสุนทร : การศึกษาเปรียบเทียบเกษตรกรรมทางเลือกกับเกษตรกรรม
เชิงเดี่ยว : กรณีศึกษาเกษตรกรหมู่บ้านอุดมพัฒนา อ.หนองบัว จ.นครสวรรค์ (A
COMPARATIVE STUDY OF ALTERNATIVE AGRICULTURE AND MONOCULTURE : A
CASE STUDY OF FARMERS IN UDOM PATTANA VILLAGE, NONGBUA DISTRICT,
NAKHON SAWAN PROVINCE) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.สุธี ประศาสน์เศรษฐ์, 174 หน้า.
ISBN 974-584-809-3

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบเกษตรกรรมทางเลือกกับเกษตรกรรม
เชิงเดี่ยวและปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการทำเกษตรกรรมทางเลือก โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
คือ เกษตรกรในหมู่บ้านอุดมพัฒนา อ.หนองบัว จ.นครสวรรค์ จำนวน 149 คน

ผลการศึกษา พบว่า ภูมิหลังของเกษตรกรที่ทำเกษตรกรรมทางเลือกกับเกษตรกรที่ทำเกษตร
กรรมเชิงเดี่ยวไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อเปรียบเทียบสถานภาพทางเศรษฐกิจ ความรู้และทัศนคติ
ที่มีต่อเกษตรกรรมทางเลือกและการสนับสนุนจากรัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนในการทำเกษตรกรรมทางเลือก
พบว่า เกษตรกร ที่ทำเกษตรกรรมทางเลือกมีสถานะดีกว่า

ในการศึกษาเปรียบเทียบรายกรณีจากเกษตรกรทั้ง 2 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน
พบว่า ต้นทุนเฉลี่ยต่อการทำเกษตรกรรมทางเลือกเท่ากับต้นทุนเฉลี่ยต่อการทำเกษตรกรรม
เชิงเดี่ยว แต่การทำเกษตรกรรมทางเลือกให้รายได้เฉลี่ยต่อไร่สูงกว่าการทำเกษตรเชิงเดี่ยว นอกจากนี้
การทำเกษตรกรรมทางเลือกยังช่วยลดความเสี่ยงในการขาดทุน ช่วยให้เกษตรกรพึ่งตนเองได้
ช่วยรักษาสถาบันครอบครัวของเกษตรกรให้มั่นคง ช่วยให้เกษตรกรมีสุขภาพจิตที่ดี ช่วยสร้างเสริม
สิ่งแวดล้อมที่ดี ช่วยสร้างความหลากหลายทางชีวภาพได้ดีกว่า ใช้เวลา และแรงงานน้อยกว่า
การทำเกษตรกรรมเชิงเดี่ยว

จากผลการศึกษาได้มีข้อเสนอแนะ ในด้านนโยบายให้รัฐบรรจุนโยบายการส่งเสริม
เกษตรกรรมทางเลือกในแผนพัฒนาชนบทแห่งชาติ ตลอดจนวางมาตรการส่งเสริมต่าง ๆ ด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... เศรษฐศาสตร์
สาขาวิชา ..... เศรษฐศาสตร์
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิสิต ..... 87268 งามนรินทร์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

#C 460047 : MAJOR ECONOMICS
KEY WORD: ALTERNATIVE AGRICULTURE /SELF-RELIANCE/ENVIRONMENTAND ECOLOGICAL SYSTEM

JATURONG BOONYARATTANASOONTORN : A COMPARATIVE STUDY OF ALTERNATIVE AGRICULTURE AND MONOCULTURE : A CASE STUDY OF FARMERS IN UDOM PATTANA VILLAGE, NONGBUA DICTRICT,NAKHON SAWAN PROVINCE.THESIS ADVISOR:ASSO. PROF.SUTHY PRASARTSET,Ph.D. 174pp. ISBN 974-584-809-3

The objective of this study is to compare alternative agriculture with monoculture focussing on factors that affect decisions to engage in either of the two farming systems. the case study comprise interviews 149 households in U-dom pattana village, Nakhonsawan province.

Comparing the two groups of farmers,the study has found that farmers in alternative agriculture have better income level per rai than their counterparts in monoculture.

In addition, alternative agriculture reduces the risk of loss and promote farmers' self-reliance. It also contributes to family cohesiveness, better mental health and to environmental improvement and bio-diversity.

The author has recommended that the government should promote alternative agriculture as part of the National Rural Development Plan together with relevant policy measures.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา Economics

สาขาวิชา Economics

ปีการศึกษา 1994

ลายมือชื่อนิสิต *สุวิทย์ วัฒนารัตน*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *[Signature]*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ไม่อาจสำเร็จได้หากปราศจากคำแนะนำ ของคณะกรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ได้แก่ รองศาสตราจารย์ดร.สุธี ประศาสน์เศรษฐ์ อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ เศวตนันท์ ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ดร.กนกศักดิ์ แก้วเทพ รองศาสตราจารย์ดร.สมภพ มานะรังสรรค์ และ รองศาสตราจารย์ดร.วรวีทย์ เจริญเลิศ ซึ่งผู้ศึกษาขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้ศึกษาขอขอบคุณ ผู้มีส่วนทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จอีกหลายท่าน คือ คุณปราณี ชัดติยศ และคุณศิริพร ยอดกมลศาสตร์ เพื่อนนิสิตร่วมรุ่น คุณอนิสรณ์ ไชยพาน และคุณจิตติพงษ์ วัฒนนท์ กัลยาณมิตรรุ่นน้อง ดร.วิรัช นาควิบูลย์วงศ์ ผู้เชี่ยวชาญจากสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (สปก.) คุณวิเศษ สุจินพรารัม และคุณระเบียบ อินทรา เจ้าหน้าที่ของ โครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร (WCARRD) ที่มีส่วนให้คำปรึกษา เก็บข้อมูลในภาคสนามและที่สำคัญที่สุดคือ ความร่วมมือ จากชาวบ้านในหมู่บ้านอุดมพัฒนาทุกท่านในการตอบแบบสอบถามและให้สัมภาษณ์

ผู้ที่ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา คือ คุณภัทรา และเด็กหญิงปณัฎฐภัทร บุญรัตนสุนทร ซึ่งทำให้ผู้ศึกษามีกำลังใจ พันทวีอุปสรรคต่างๆจนทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จจุล่งลงได้

ประโยชน์ของการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอทูลให้แก่ ผู้ให้ชีวิต คือ คุณพ่อประทีป และคุณแม่ ประชัม บุญรัตนสุนทร ผู้ที่คอยให้สติ และเป็นกำลังใจแก่ผู้ศึกษาเสมอมา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จตุรงค์ บุญรัตนสุนทร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	
- ปรากฏการณ์และความสำคัญของปัญหา.....	1
- วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	13
- ขอบเขตในการศึกษา.....	13
- ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
2 แนวความคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
- แนวความคิดของเกษตรกรรมทางเลือก	14
- ความหมายของเกษตรกรรมทางเลือก.....	21
- ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
3 วิธีการศึกษา	
- การสร้างแบบจำลองในการศึกษา.....	31
- วิธีการศึกษา.....	35
- วิธีการสร้างแบบสอบถาม.....	35
- ลักษณะของแบบสอบถาม.....	36
- สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
- นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	38
4 พัฒนาการของหมู่บ้านอุดมพัฒนาและจุดกำเนิดของเกษตรกรรมทางเลือก	
- ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน	39
- โครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคมและการปกครอง.....	40
- หมู่บ้านอุดมพัฒนาในกระแสการเปลี่ยนแปลง.....	46
- บทบาทของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครสวรรค์	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	- บทบาทของ โครงการปฏิรูปการ เกษตรและพัฒนาชนบท.....	50
	- กิจกรรมที่เป็นจุดกำเนิดของ เกษตรกรรมทางเลือก	55
5	ภาพรวมของ เกษตรกรและการเปรียบเทียบระหว่าง เกษตรกรที่ทำ เกษตรกรรมทางเลือกและ เกษตรกรรมเชิงเดี่ยว	
	- ภาพรวมของ เกษตรกรจากการสำรวจภาคสนาม.....	58
	- การเปรียบเทียบ เกษตรกรที่ทำ เกษตรกรรมทางเลือกกับ เกษตรกรรม เชิงเดี่ยว.....	74
	- การเปรียบเทียบด้านภูมิหลัง.....	75
	- การเปรียบเทียบด้านสถานะภาพทาง เศรษฐกิจ.....	81
	- การเปรียบเทียบด้านความรู้และทัศนคติต่อ เกษตรกรรมทางเลือก....	88
	- การเปรียบเทียบด้านการ ได้รับการสนับสนุนจากรัฐและองค์กร พัฒนาเอกชน.....	93
	- สรุปผลการศึกษาเปรียบเทียบ.....	100
6	การศึกษาเปรียบเทียบรายกรณี	
	- กลุ่ม เกษตรกรรมทางเลือก.....	103
	- กลุ่ม เกษตรกรรมเชิงเดี่ยว.....	131
	- การศึกษาเปรียบเทียบจากรายกรณี	
	- การเปรียบเทียบด้านต้นทุน.....	151
	- การเปรียบเทียบด้านผลตอบแทน.....	151
	- การเปรียบเทียบจำนวนแรงงานและเวลาในการทำงาน.....	154
7	สรุปการศึกษาและข้อเสนอแนะ	
	- สรุปผลการศึกษา.....	159
	- ข้อเสนอแนะ	
	- ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย.....	161
	- ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ.....	164
	- ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป.....	165

สารบัญ (ต่อ)

รายการอ้างอิง.....	167
ภาคผนวก.....	
ตัวอย่างแบบสอบถาม ชุดที่ 1.....	169
ตัวอย่างแบบสอบถาม ชุดที่ 2.....	172
ประวัติผู้เขียน.....	174

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การลดลงของปริมาณฝนในภูมิภาคต่างๆของประเทศไทย ในช่วง ปี พ.ศ. 2524-2529.....	4
2	ประเมินการสูญเสียในเชิง เศรษฐกิจ.....	5
3	พื้นที่ดินถูกชะล้างพังทลาย.....	6
4	ภูมิหลังของ เกษตรกรหมู่บ้านอุดมพัฒนา.....	62
5	ขนาดการถือครองที่ดินของ เกษตรกรหมู่บ้านอุดมพัฒนา.....	63
6	ลักษณะการถือครองที่ดินของ เกษตรกรหมู่บ้านอุดมพัฒนา.....	63
7	รายได้รวมทางการ เกษตรของ เกษตรกรหมู่บ้านอุดมพัฒนา.....	64
8	รายได้รวมนอกภาคการ เกษตรของ เกษตรกรหมู่บ้านอุดมพัฒนา.....	65
9	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ในครัวเรือนของ เกษตรกรหมู่บ้านอุดมพัฒนา.....	66
10	มูลค่าทรัพย์สินที่เป็นที่ดินและสิ่งก่อสร้างของ เกษตรกรหมู่บ้านอุดมพัฒนา.....	66
11	มูลค่าทรัพย์สินทางการ เกษตรของ เกษตรกรหมู่บ้านอุดมพัฒนา.....	67
12	มูลค่าทรัพย์สินอื่นๆของ เกษตรกรหมู่บ้านอุดมพัฒนา.....	68
13	ภาวะหนี้สินของ เกษตรกรหมู่บ้านอุดมพัฒนา.....	69
14	ความรู้และทัศนคติของ เกษตรกรหมู่บ้านอุดมพัฒนาต่อ เกษตรกรรมทางเลือก.....	71
15	การสนับสนุนจากรัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนต่อหมู่บ้านอุดมพัฒนา.....	73
16	เปรียบเทียบช่วงอายุระหว่างกลุ่มเกษตรกรที่ทำ เกษตรกรรมทางเลือกกับ กลุ่มเกษตรกรรวมเชิงเดี่ยว.....	76
17	เปรียบเทียบระดับการศึกษาระหว่างกลุ่มเกษตรกรที่ทำ เกษตรกรรมทาง เลือกกับกลุ่มเกษตรกรรวมเชิงเดี่ยว.....	77
18	เปรียบเทียบจำนวนสมาชิกในครัวเรือนระหว่างกลุ่มเกษตรกรที่ทำ เกษตรกรรมทางเลือกกับกลุ่มเกษตรกรรวมเชิงเดี่ยว.....	78
19	เปรียบเทียบจำนวนแรงงานในครัวเรือนระหว่างกลุ่มเกษตรกรที่ทำ เกษตรกรรมทางเลือกกับกลุ่มเกษตรกรรวมเชิงเดี่ยว.....	79
20	เปรียบเทียบจำนวนสมาชิกพึงพิงในครัวเรือนระหว่างกลุ่มเกษตรกร ที่ทำเกษตรกรรมทางเลือกกับกลุ่มเกษตรกรรวมเชิงเดี่ยว.....	80
21	เปรียบเทียบขนาดการถือครองที่ดินระหว่างกลุ่มเกษตรกรที่ทำ เกษตร กรรมทางเลือกกับกลุ่มเกษตรกรรวมเชิงเดี่ยว.....	82

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
22	เปรียบเทียบรายได้รวมทางการเกษตรระหว่างกลุ่มเกษตรกรที่ทำเกษตรกรรมทางเลือกรับกลุ่มเกษตรกรรมเชิงเดี่ยว.....	83
23	เปรียบเทียบรายได้รวมนอกภาคการเกษตรระหว่างเกษตรกรที่ทำเกษตรกรรมทางเลือกรับกลุ่มเกษตรกรรมเชิงเดี่ยว.....	84
24	เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในครัวเรือนระหว่างกลุ่มเกษตรกรที่ทำเกษตรกรรมทางเลือกรับกลุ่มเกษตรกรรมเชิงเดี่ยว.....	85
25	เปรียบเทียบมูลค่าทรัพย์สินที่เป็นที่ดินและสิ่งปลูกสร้างระหว่างกลุ่มเกษตรกรที่ทำเกษตรกรรมทางเลือกรับกลุ่มเกษตรกรรมเชิงเดี่ยว.....	86
26	เปรียบเทียบภาวะหนี้สินระหว่างเกษตรกรที่ทำเกษตรกรรมทางเลือกรับกลุ่มเกษตรกรรมเชิงเดี่ยว.....	87
27	เปรียบเทียบความรู้ต่อเกษตรกรรมทางเลือกระหว่างเกษตรกรที่ทำเกษตรกรรมทางเลือกรับกลุ่มเกษตรกรรมเชิงเดี่ยว.....	89
28	เปรียบเทียบทัศนคติต่อเกษตรกรรมทางเลือกในการรักษาสิ่งแวดล้อม.....	90
29	เปรียบเทียบทัศนคติต่อเกษตรกรรมทางเลือกด้านการช่วยแก้ปัญหาหนี้สิน.....	91
30	เปรียบเทียบทัศนคติต่อเกษตรกรรมทางเลือกด้านความสุขในครอบครัว.....	92
31	เกษตรกรรมการส่งเสริมจากรัฐและองค์การพัฒนาเอกชนด้านการให้คำแนะนำในการทำเกษตรกรรมทางเลือก.....	94
32	เปรียบเทียบการส่งเสริมจากรัฐและองค์การพัฒนาเอกชนด้านการจัดดูงานเกี่ยวกับเกษตรกรรมทางเลือก.....	95
33	เปรียบเทียบการส่งเสริมจากรัฐและองค์การพัฒนาเอกชนด้านการให้เงินกู้.....	96
34	เปรียบเทียบการส่งเสริมจากรัฐและองค์การพัฒนาเอกชนด้านการสนับสนุนเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร.....	97
35	เปรียบเทียบการส่งเสริมจากรัฐและองค์การพัฒนาเอกชนด้านการสนับสนุนพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ในการทำเกษตรกรรมทางเลือก.....	98
36	เปรียบเทียบการส่งเสริมจากรัฐและองค์การพัฒนาเอกชนด้านการให้คำปรึกษาทางเทคนิคการทำเกษตรกรรมทางเลือก.....	99
37	แสดงนัยสำคัญทางสถิติของค่า X^2 ของปัจจัยกำหนดการทำเกษตรกรรมทางเลือก.....	101
38	ต้นทุนในการทำเกษตรกรรมทางเลือกของ นายสุดใจ วิไลศิลป์.....	105
39	รายได้จากการทำเกษตรกรรมทางเลือกของนายสุดใจ วิไลศิลป์.....	106

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
40	ต้นทุนในการทำเกษตรกรรมทางเลือกของนายสุวรรณ บุตรศรี.....	108
41	รายได้จากการทำเกษตรกรรมทางเลือกของนายสุวรรณ บุตรศรี.....	109
42	ต้นทุนในการทำเกษตรกรรมทางเลือกของ นายหันต์ บุตรศรี.....	111
43	รายได้จากการทำเกษตรกรรมทางเลือกของนาย หันต์ บุตรศรี.....	112
44	ต้นทุนในการทำเกษตรกรรมทางเลือกของ นายคลัง คิริเจตน์.....	114
45	รายได้จากการทำเกษตรกรรมทางเลือกของนาย คลัง คิริเจตน์	114
46	ต้นทุนในการทำเกษตรกรรมทางเลือกของ นายสงคราม คิริเจตน์.....	116
47	รายได้จากการทำเกษตรกรรมทางเลือกของนาย สงคราม คิริเจตน์.....	117
48	ต้นทุนในการทำเกษตรกรรมทางเลือกของ นายสุวรรณ แก้วแสง.....	119
49	รายได้จากการทำเกษตรกรรมทางเลือกของนายสุวรรณ แก้วแสง.....	119
50	ต้นทุนในการทำเกษตรกรรมทางเลือกของ นายทองหล่อ แก้วประภา.....	121
51	รายได้จากการทำเกษตรกรรมทางเลือกของนายทองหล่อ แก้วประภา.....	121
52	ต้นทุนในการทำเกษตรกรรมทางเลือกของ นายสังเวียน บุญรอด.....	123
53	รายได้จากการทำเกษตรกรรมทางเลือกของนายสังเวียน บุญรอด.....	124
54	ต้นทุนในการทำเกษตรกรรมทางเลือกของ นายโต รุ่งสันเทียะ.....	126
55	รายได้จากการทำเกษตรกรรมทางเลือกของนายโต รุ่งสันเทียะ.....	127
56	ต้นทุนในการทำเกษตรกรรมทางเลือกของนายสวัสดิ์ วงษ์จันทร์นา.....	129
57	รายได้จากการทำเกษตรกรรมทางเลือกของนายสวัสดิ์ วงษ์จันทร์นา.....	130
58	ต้นทุนในการทำเกษตรกรรมเชิงเดี่ยวของ นายฉ้วน เอี่ยมนาม.....	132
59	รายได้จากการทำเกษตรกรรมเชิงเดี่ยวของ นายฉ้วน เอี่ยมนาม.....	132
60	ต้นทุนในการทำเกษตรกรรมเชิงเดี่ยวของ นายสุดใจ เปี้ยจรัส.....	134
61	รายได้จากการทำเกษตรกรรมเชิงเดี่ยวของ นายสุดใจ เปี้ยจรัส.....	134
62	ต้นทุนในการทำเกษตรกรรมเชิงเดี่ยวของ นายทวี ปรีศรี.....	136
63	รายได้จากการทำเกษตรกรรมเชิงเดี่ยวของ นายทวี ปรีศรี.....	136
64	ต้นทุนในการทำเกษตรกรรมเชิงเดี่ยวของ นายสง่า แยมนิล.....	137
65	รายได้จากการทำเกษตรกรรมเชิงเดี่ยวของ นายสง่า แยมนิล.....	137
66	ต้นทุนในการทำเกษตรกรรมเชิงเดี่ยวของ นายฉ้วน บุษา.....	140
67	รายได้จากการทำเกษตรกรรมเชิงเดี่ยวของ นายฉ้วน บุษา.....	140
68	ต้นทุนในการทำเกษตรกรรมเชิงเดี่ยวของ นายดำรง รุ่งสันเทียะ	142
69	รายได้จากการทำเกษตรกรรมเชิงเดี่ยวของ นายดำรง รุ่งสันเทียะ.....	142

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
70	ต้นทุนในการทำเกษตรกรรมเชิงเดี่ยวของ นายวน เรื่องฤทธิ์.....	144
71	รายได้จากการทำเกษตรกรรมเชิงเดี่ยวของ นายวน เรื่องฤทธิ์.....	144
72	ต้นทุนในการทำเกษตรกรรมเชิงเดี่ยวของ นายแปง หินคล้าย.....	146
73	รายได้จากการทำเกษตรกรรมเชิงเดี่ยวของ นายแปง หินคล้าย.....	146
74	ต้นทุนในการทำเกษตรกรรมเชิงเดี่ยวของ นายหล่า ม่วงไม้	148
75	รายได้จากการทำเกษตรกรรมเชิงเดี่ยวของ นายหล่า ม่วงไม้	148
76	ต้นทุนในการทำเกษตรกรรมเชิงเดี่ยวของ นายอำนวย บุญประสม.....	150
77	รายได้จากการทำเกษตรกรรมเชิงเดี่ยวของ นายอำนวย บุญประสม.....	150
78	วงจรการผลิตของเกษตรกรรมทางเลือก.....	156
79	วงจรการผลิตของเกษตรกรรมเชิงเดี่ยว.....	157
80	เปรียบเทียบ เวลาในการทำงานต่อคนต่อวันต่อชั่วโมง ของเกษตรกรที่ทำ เกษตรกรรมทาง เลือกและเกษตรกรรมเชิงเดี่ยว.....	158

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่

1	บ้านอุตสาหกรรมในช่วงก่อนปี 2536.....	44
2	บ้านอุตสาหกรรมในช่วงปี 2536-ปัจจุบัน.....	45

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย